

PACEA ÎNARMATĂ A SPIRITULUI

Există spirite care consideră că singurul remediu capabil de a contracara imprevizibilitățile unei inimi pasionale este respectarea cu strictețe și până la ultimele consecințe a unei metode. La polul opus, nu mai puțin sunt cei care se lasă duși de inspirații fulgurante, disprețuind orice închistare în scheme, considerând orice metodă deja deslușită drept un obstacol în fața manifestării plenare a unei imaginații năvalnice, surprinzătoare, mereu neașteptate. E diferența dintre musculatura scurtă, strânsă, cu forță în brațe și în centura scapulară, sau forma longilină și putere în partea de sus a coapselor, amintea Michel Serres, în *Le tiers instruit*, încercând o frumoasă analogie între spiritele stiliste vs. gramaticiene și tipurile (musculare) gimnaste vs. atlete: pe de o parte, muncitorii persistenti, cu voința îndreptată spre un singur scop, cu un orizont destul de clar delimitat și cu idei rare însă solide, revenind mereu asupra unui aceluiași subiect, pe de altă parte

cercetătorii intuitivi rapizi cu un fler subtil, cu idei numeroase dar fugitive, inventatori în fiecare clipă dar lipsiți de conștiința propriei fecundități, instabili, îndrăgostiți de frumusețea descoperirilor neîncetate. Sancho Panza și Don Quijote. Fără pacea lor înarmată, fără tensiunea lor continuu reconciliată, fără ajustările dintre ele neconținut reluate, ideile fie se anchilozează în teorii pe cât de grele pe atât de rapid perimabile, fie își pierd iute substanța și se volatilizează în aerul și așa încărcat de nenumărate idei brilante dar neduse la capăt. Puține sînt spiritele care să-și fi antrenat în asemenea măsură înzestrările deopotrivă de remarcabile în ambele direcții pentru a le aduce la același nivel de excelență, iar cultura română, cel puțin în actualitate, poate să le numere pe degete. Irina Mavrodin face, fără îndoială, parte dintre ele și poate de aceea, aș risca să spun, rămâne unul dintre puținele modele care mai pot fi urmate de intelectualii de vârste tinere și medii în spațiul nostru

Maica Domnului Îndurerată

și la ora culturală în care ne aflăm.

Nu cred că Irina Mavrodin și-a luat ca scop explicit, din tinerețea cea mai fragedă, amplificarea până la desăvârșire a celor două talente pe care le poseda potențial. Spun aceasta pentru că Irina Mavrodin pare tipul opus al intelectualului mânat de o ambiție neiertătoare, de o înfrigurată căutare a succesului, de o dorință de a cuceri cu orice preț râvnitele culmi ale recunoașterii. Cucerindu-le deja, fără îndoială la ora aceasta, am impresia că vede în urma ei mai degrabă plăcerea de fiecare clipă a unui drum unde la fiecare pas par să se deschidă bifurcații neașteptate, șanse sau obstacole ce se dovedesc ulterior a fi premisa unor șanse și mai strălucite, încercări și ocoluri sau scurtături care fac din traseul său o poveste uimitoare, care, dacă ar fi literatură, ar avea drept *monotonie* (în sensul specific pe care îl dă acestui termen teoreticianul literar) uimirea și autoreflexivitatea. Uimirea e aceea, neîncetată, în fața plurivalenței semnificațiilor virtuale și efective, în fața imposibilității de a trata ambiguitatea decât acceptând-o ca motorul însuși al mâinii care scrie, în fața opțiunilor plurale ce se deschid la fiecare pas în tentativa captării sensului. Autoreflexivitatea e legată de o intensitate a gândirii care găsește în fiecare moment de uimire spațiul necesar de meditație, o meditație ce nu aspiră la a transmuta mirabilul în obișnuit, legic, ci pur și simplu își propune să dea seama de el, să îl marcheze în calitate de releu către o nouă uimire și o nouă reflecție.